

Esedetrei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurailoru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diumetatu de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " " "
patrariu	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la tot d. corespundinti a-i nostri, si d'adretulu la Redactiune Josefstadt, Lange-gasse Nr. 43, unde suntu a se adresá si corespondintiele, ce pri-vesou Redactiunea, administratiunea s'eu speditur a; cate vorfi nefracate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuince si alte comunicatiuni de intere-su privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 25 jan. / 6 febr. 1869.

Miscamintele electorali in Ungari'a ajunsera a produce cateva spargerii de capete in cercurile de medianopte ale tierii, pre unde — dupa esperiintiele din trecut — asemenea escese sunt mai in-pamentenite de catu in cercurile de mé-diadi-resaritu ce le locuescu romanii, serbii scl.

Conchidiendu de la aceste escese, ar smintí fórte celu ce ar afirmá ca com-patriotii nostri slovaci si ruteni de la medianopte pórtu unu interesu mai mare pentru alegeri de catu noi. E tocm'a din contra. Scimu pre bine ca slovacia si ru-tenii, din cam 60 de cercuri electorale ce li stau la despusetiune, abie trimitu 1 (di: unulu) deputatu natiunalistu de alu loru (pe d. Dobrzanski) — pre candu romanii, din cercuri cu multu mai pu-tiene, suntu la 30, scotu unu numeru fru-mosielu de deputati.

De ce dar se batu slovacia, candu densii n'au de cugetu a resiste magia-rismului si influintiei partiteloru magia-re neci pre atata catu resistemu noi? Se batu pentru vinu, vinarsu, bacsisu etc. cate unu principiu natiunalu sanetosu in mediloculu acelu miscaminte, este raritate casí corbulu celu albu. Atatu este de trista starea moralei natiunali si a moralei sociali in cercurile de mé-dianópte, — biete popóra!

Abie se póte gasi undeva in lume nisce dovedi mai triste despre efeptele beuterei si ale venatului de oficie. Celu ce vre se studie fisiologia politica, ga-sesse acolo unu magazinu mare plinu de instructiuni.

Beutur'a s'a incuibatu la poporulu slovacu, in catu densulu nu mai scie ca acést'a este rusine, ci tocm'a se falesce cu dens'a. Astfelu vedi cate unu omu care, dupa ce a beutu cev'a-si putientelu fora a se fi imbetatu anca, elu incepe a se portá casí unulu beatu deplinu, pre-supunendu ca acést'a i face onóre. Ase-mene poporu apoi, nu e capace a pre-cepte in politica interesele sale, si cu a-

ta'ta mai putienu a le esprime, ci se plé-ca celuia ce-i póte dá mai multu de be-utu, si-i potu dá: magiarii nobili (descli-nitu din aristocratia nalta) asiediati pin-tre slovaci.

Dar ni se va dice: Unde li e intie-ligintia? Ei, d'intr'unu asemenea mate-riálu, ce intieligintia póte cresce, daca nu un'a carea se sémene materialului! In adeveru, slovaculu inteliginte nu cér-ca unu pocaru de vinarsu, care se-lu imbete numai pentru cateva mominte de a nu precepe interesele sale natiunali, ci cérca unu oficiu inaltu, carele se-lu im-bete pentru multi ani séu pe viéti'a in-tréga.

Astfelu vedemu pre inteligintii slo-vaci (cei mai numerosi in tota tier'a, in catu cu numerulu mai ca intreacu pre inteligintii tuturoru celoru lalte natiuni) trecendu de intieliginti magiari, si anca pana a nu vorbi bine magiarsce (caci natur'a li-a datu unu defeptu natiunalu de nu potu pronuciá perfectu magiar'a) densii suntu mai magiari de catu magiarii, numai ca se ajunga prin oficie grase. Si ajungu, administrandu-le in numele si spre folosulu magiarismului, in catu na-tiunea loru (despre care nu vor se scie, ma se sentiescu vatemati daca li se po-menesce de ea) n'are neci unu folosu, ea remanc in miseria si ignorantia.

Astadi, daca Ddieu ar face minune de ar insulfá sentieminte natiunali tutu-roru acestoru slovaci intieliginti, ai vedé golindu-se academi'a scientifica magiara, golindu-se birourile ministeriali, clerulu rom. cat. de sus pana jos, universitatea etc. éra natiunea magiara ar fi redusa la o putienetate neprecalculabila.

In adeveru slovacia au si cati-va in-teliginti adeveratu natiunalisti, dar suntu atatu de putieni, in catu aceia au totu cuventulu a eschiamá: Potemu plange, inse nu potemu ajutá! — Noi ii compa-timu, si sentimu cu durere lips'a depu-tatiloru natiunali din partea loru in die-ta candu luptamu in caus'a solidara na-tiunala.

De la starea slovaciiloru potemu

noi invetiá: unde lu duce pe unu poporu beutur'a si venatulu de oficie, mai ver-tosu candu amendóue aceste rele mergu impreuna pasu de pasu? — Si fiindu ca beutur'a incepe a se incuibá si intre ro-mani, este detorintia pretiloru, invetiá-toriloru si a tuturoru carturariloru no-stri se-lu desvetie pe poporu de la acé-sta ticalosia, aretandu-i daneele materia-li, fisice, morali si politice.

Se combatemu bet'fa la poporu, éra la inteligintia se combatemu venatulu de oficie. Suntu moduri destule, prin cari fie-care inteliginte si-póte castigá o su-stienere onesta in virtutea munciei sale spirituali ori fisice, caci numai sustiene-rea castigata cu titlulu celu nobilu alu munciei cotidiane póte dá stima si valóre individului. In oficiu se nu intre roma-nulu intieliginte, de catu numai atunci candu póte intrá ca romanu de omenía cu credintia sa romanésca, éra nu sub conditiunea candu oficiulu i se imbia cu pretiulu mersiavu d'a se lapedá de inte-resele natiunei si de demnitatea sa pri-mindu rol'a unui servu. Candu nu se vor gasi servi intre noi, atunci vom poté e-luptá se intramu in oficie si ca domni, cu demnitatea nóstra.

Acést'a combatere a inaugurat'o de-já meetingulu de la Logosiu (vedi mai la vale), lovindu partit'a deákista, medi-locitu a lovitulu pre cei ce venéza oficie. Carturarii nostri duca acum combaterea si intre poporu, lovindu bet'fa.

Duseramu desbaterea acestei cause cam lungu, de nu ni remane spatfu pen-tru cele lalte, deci le pomenimu numai pe scurtu: ungurii au de cugetu se duca in Transilvania legile loru civile si pe-nale; la Bucuresei s'a schimbatu mini-steriulu, si e vorba ca ce-lu nou se-lu infintieze I. Brateanu, D. Ghica si M. Cogalnicianu; Greci'a n'a respunsu inca la dechiaratiunea conferintiei europene, caci s'a schimbatu ministeriulu si prin urmare respunsulu se amena pana la compunerea unui cabinetu nou.

Pasivitatea legala a Romaniloru din Transilvania.

Manifestatiunile natiunale ale Ro-maniloru de a nu partecipá la alegerile pentru diet'a din Pesta, cari manifesta-tiuni se repetiescu mai in toate locurile in Transilvania, suntu totu atate proteste in contra acelei teorie, contrarie princi-pieloru moderne ale dreptului de statu, dupa care diet'a din Pesta a crediutu, ca nisce conluse istorice ale unei cor-poratiuni feudalistice ar dá si unu de-stulu titlu de dreptu spre a poté realisá in forma mai placuta de legalitate — tendintiele morbóse ale unei suprematii natiunale.

Manifestatiunile acestea din partea poporului romanu transilvanénu suntu inse totodata si totu-atate aprobatiuni ale acelu proiectu de resolutiune a depu-tatiloru natiunali, pre carele diet'a, póte si sedusa prin coincidentia momen-tana de giurstarti favorabile, l'a rieieptatu, si a carui ideia fundamentala culmineza intr'aceea, ca: Desí o legatura mai strinsa intre tierile sorori e unu postulatu inve-deratu alu ambeloru interese bine pre-cepute, totusi o garantia adeverata a tu-turoru intereseloru nu póte se jaca nici candu in conlusele unilaterale ale unui faptoru numai, ci de o potriiva in conlu-crarea si aceluia laltu faptoru, pana acú eschisu, adeca alu poporului romanu; va se dica: cestiunea uniunei nu póte fi deslegata bine si definitivu numai prin diet'a din Pesta, ci si prin conlucrarea unei diete transilvanene, in carea popo-rulu romanu cauta se fia representatu pe base democratica si amesuratu való-rei sale adeverate.

Déca este nenegabilu, ca necesita-tea politica a unei atare legature mai strinse intre Ungaria si Transilvania nu póte se jaca neci candu in ori ce felu de conluse feudalistice, ci ea póte se jaca numai in comuniunea de interese a natiuniloru interesate: atunci de alta parte neci indreptatirea acestei preten-

FOISIÓRA.

Teori'a esametruului.

I. Observandu cumca unii poeti incérca a introduce versulu esametricu si in poesi'a romana, credemu ca n'ar stricá o desfasurare a reguleloru esametriche, cu atata mai vertosu de órace vediui, ca esametrele, ce le-am cetitu pana acum'a in limb'a romana, nu suntu facute dupa regulele recerute.

Unu esametrulu urditu bine, este unu versu frumosu, unu versu plinu de putere si de viéti'a; lipsindu-i inse conditiunile necesarie, este sarbedu, monotonu, nesuferibilu. Esametrulu s'a intrebuintiatu de catra poetii clasici (grecesci si latini) in genere pentru poesi'a epica (enarctica), din caus'a acést'a s'a si numitu versulu eroicu. Trupin'a lui primitiva a constatu din 6 dactile, adeca:

— — — — —

Form'a acést'a inse a suferitu in decur-sulu timpuriloru necesari modificatiuni, cari delaturara monotoni'a produsa prin numeró-sele picioré dactilice. Deci mai antaiu s'a in-locuitu piciorulu alu 6 printr'unu spondeu séu trocheu, adeca:

— — — — —

Mai departe s'a delaturatu monotoni'a prin aceea, ca pentru cele 4 picioré dantaiu

s'au adoptatu nu numai dactile, ci si spondee, asiá ca fie-care dactilu póte fi inlocuitu printru unu spondeu, d. e.:

— — — — —

Piciorulu alu 5 este in regula unu dac-tilu. Prin modificarile acestea a capetatu versulu esametricu unu pasiu maesteticu, unu a-ventu inspiratoriu. Dactilele fora spondee suntu pré leganáto-re; spondeele fora dactile suntu grede; amesteculu amenduror'a incungiura acele contraste nesuferibile. Si piciorulu alu 5 se póte inlocui cu unu spondeu, inse in casulu acést'a piciorulu alu 4 cauta se fie unu dactilu, adeca:

— — — — —

Se afla ici colé si esametre compuse nu-mai din dactile, afora de piciorulu alu 6, ca-rele, dupa cum disei mai sus, trebuie se fie unu spondeu séu trocheu, precum:

Quádrupédante putém sonitú quatit úngula cámpum.
Virgil. Aen. 8, 596.

De alta parte suntu éra si atari esametre, ce constau, cu deosebire de piciorulu alu cin-celea, numai din spondee, d. e.:

Illi intér sesé magná vi bráchia tollunt.
Virgil. Georg. 4, 174.

Dara astfelu de esametre curatu dacti-lice si curatu spondeice se facu cu scopu a-numitu de catra poeti, spre a desemná prin unele iutiéla, éra prin altele greutatea unei miscari séu lucrari. Formulele acestoru dóue soiuri de esametre suntu:

- — — — —
- — — — —

Candu se inlocuesce piciorulu alu 5 printr'unu spondeu, atunci poetii, mai vertosu cei latini, grigescu, ca piciorulu alu 4 si alu 5 se constec numai dintr'unu cuventu de patru silabe lungi, d. e.:

Et vetus in tela deducitur argumentum.
Ovid. Metamorf. 6. 69.
Nexilibus flores hederis habet intertextibus.
Idem 6, 128.

II. Unu momentu de insemnetate prin-cipala privitoriu la constructiunea esametruului este acela, ca haturile (cascaturele) nu suntu permise in versulu acést'a. Poetii greci le de-laturéza prin aceea, ca apostroféza un'a din cele dóue vocale, cari producu cascatur'a, pre-cum:

ἀνδρᾶ τ' ἀνωμένην, ῥοσά και κρόκον ἦδ' ἰα καλᾶ.
Imnele Omérfoc V. εἰς Ἀθήματα V. 6.
ἦ δ' ἄρα θαμβήσας ὠρέετο χερσὶν ἄμ' ἄμφω.
Ibidem V. 15.
πολλὰς δ' ἰφθίμους φυχὰς ἄλιδι προέλαφεν.
Iliad. lui Om. 1, 3.

Alu doile medilocu, prin care delatura poetii greci haturile, este contopirea séu con-tragerea a loru dóue vocale in una, precum:

ἠρώων, ἀτὰρ δὲ ἐλάρια τῶχε χύεσσι.
ἀτὰρ δὲ ἔς νῆας τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν.

Poetii latini clasici se siervescu numai

fórte a rare'ori de apostrofarea hiaturiloru, cu atata mai vertosu inse de contragerea si de contopirea a loru dóue vocale, precum:

Fortunaru Priami cantab' et nobile bellum.
Horatiu. Epist. II. 3, 137.
Vitalis, metuo et majorem ne quis amicus.
Satirelu lui Horatiu II. 1, 61.
Legem tendere opus; sine nervis altera quidquid.
Ibidem versu 2.
Scripturus; neque te ut miretur turba labores.
Ibidem 10, 73.

Hiatulu a fostu si va remané purure pé-t'a cea mai uriciósa a poesiei. Poetii greci si latini s'au feritu de hiaturi, si pentru aceea suntu versurile loru in genere, dara mai cu séma esametrele atatu de elegante si placute la audiú. Ar fi de doritu ca si poetii nostri natiunali se incungiure hiaturile cu mai multa acuratéti'a, si atunci va suná si poesi'a romana mai dulce si mai armoniosu.

III. Alu doile momentu principalu, care privesse partea formalá a esametruului, suntu cesurele (taiaturele), cari desfacu versulu in mai multe parti, spre a inlesni respirarea in decursulu ceterului. Versulu esametricu este mai lungu, de catu se se póta cetí intr'unu sufletu, din caus'a acést'a au staveritu poetii in lantrulu versului unulu séu si mai multe punte pentru resuflare, cari se numescu cesuri. Cesur'a cade numai dupa finea unui cuventu, intielegendu-se de sine, ca la mediloculu cu-ventului nu resufla nimene.

Cesur'a cea mai frésca si mai indatinata cade in piciorulu alu 3 indata dupa silab'a prima, carea se numescu arsa (arsis), séu si

ale deputatilor romani Trneni, nu s'a primitu neci macar o „iota“ in dreptulu publicu.

Ei bine! daca densii nu potu face, nu potu eluptá „nemica“ in dieta, — apoi daca vor remané a casa anca nu li se póte interplá ceva mai putienu de catu aceea „nemica.“

Va se dica, in casulu celu mai reu, politic'a de passivitate nu póte se fie mai putienu eficace de catu a activitatei, fiindu cá efficacitate politica de activitate s'a doveditu tocm'a de — nula.

Insc, chiar si in acelu casu reu candu eficacitatea nemediloeita a passivitatei ar fi nula cas' a activitatei, o dobanda si anca necontestabila totusi am castigatu prin passivitate, adeca: am castigatu aceea cá despre legile facute in contr'a nóstra nu va poté dice neci Europ'a neci ungurii cá sunt facute cu consentienu nostru, cá ne-am fi invoitu la nedreptatirea nóstra, cá am renunciatu la dreptulu eternu. Acésta dobanda, acestu capitalu moralu, nu póte fi perduu pentru in-treprendera in carea lu vom asediá.

III. Cine o recomanda?

Politic'a de activitate, pana acum'a n'a recomandat'o nimene romaniloru din Transilvania de catu numai d. Puscariu; si in adevuru, asta politica n'arfi potutu atrage a suprasii neci odata atate suspitiunari cas' acum cá o recomanda tocm'a dsa, carele si-a stersu numele de sub proieptulu de resolufiune in caus'a Transilvaniei.

Cá ni-am pusu intrebaria: cine? nu vremu se ne atingemu de persóna, de catu numai de referinti'a factica existinte intre dens'a si intre politic'a ce o recomanda.

Dupa ce scimu cá d. Puscariu este funtiunariu intr'dnu guvernú de parti'a care lovesce credinti'a politica a natiunei romanesce, si dupace vedemu cá dsa recomanda o politica de a partiei ce lovesce, — ne intrebámu: cum póte acésta se fie totodata si o politica de a natiunei fovite? cum se póte combiná o procedura solidara si unu consentienu intre celu ce bate si celu ce suferu?

Éca caus'a suspitiunarii nóstre; d. Puscariu recomanda o politica ce vine la socotéla postului ce-lu ócupa dsa cá funtiunariu.

Nu ni-ar veni a minte se suspitiunámu pe atare funtiunariu guvernialu, daca l'am vedé recomandandu o politica antigubernamentalá. Asisdere n'ar fi de suspitiunatu prè tare, daca politic'a de activitate n'ar recomandat'o tocm'a atunci candu insusi vre se fie alesu de ablegatu.

Adeca, am sci — desí nu acceptá, dar celu putienu a — stimá mai multu parere dlu Puscariu, daca dsa ar dice alegatoriloru sei: „Unii vreu passivitate si alti activitate, adeca e sfasiare. Eu sum aderintele activitatei prin urmare ar trebui se intru in actiune. Inse fiindu cá existe acea sfasiare, si fiindu cá prin recomandarea activitatei asiú poté fi suspitiu-

natu ori cá facu acésta pentru interesulu meu materialu, intielegu salariele de ablegatu, ori cá lucru ca omu guvernamentalu, deci ca se delaturu, pre catu potu, acésta suspitiune: candu vi recomendu activitatea, dechiaru totu odata cá eu nu primescu mandatu de ablegatu, ca se nu se póta dice cá am recomendu activitate numai pentru case ajungu deputatu. CREDU DARA CUMCA RENUNCIANDU DIN CAPULU LOCULI LA MANDATU, DOVEDIU SINCERITATEA RECOMENDARII MELE PURCESE DIN AMÓRE CATRA NATIUNE.“ Asié candu ar vorbí d. Puscariu, am sci se stimámu cev'a-si mai multisioru parere dsale.

Dar mai este inca unu modu, prin care d. Puscariu póte dovedi publiculu cá e omu de buna credintia candu recomanda activitatea, si cá are curagiulu ce l'inspira asta credintia. Acestu modu e: se conchiame ori unde unu meetingu (guvernulu nu-lu va impedece sciindu-lu pentru politic'a de activitate) alu intieligintiei natiunale, desfasiure acolo parerea sa, si apoi arete decissiunea meetingului, se scóta activitatea la cale daca va poté!

Celu ce se sente destulu de tare in credinti'a sa, n'arc se se téma de meetinge. Deci se ve vedemu? Atunci am poté se ne desbracamú — precum dorimú — de suspitiunari, cari numai cu durere le pronunciamú, si le pronunciamú numai cá ni impune sant'á causei. Pana atunci afirmámu cá romanii vreu passivitate.

IV. De ce se recomanda?

Se dice cá vine in dieta cate o cestiune strinsu Transilvania, ici publica colé cev'a-si mai privata, si pentru acestea ar trebui se fie de fatia si deputati Transilvaneni, cari se ieucuventulu in favórea aceluor cestiuni: Nemica mai neintemeiatu de catu acésta asertiune. Au dóra deputatii romani din Ungari'a si din Banatu nu lupta in dieta pentru causele romaniloru din Transilvania tocm'a asié cas' cum densii ar fi nisce deputati Transilvaneni, daca nu mai bine? Éra in catu pentru unu resultatu positivu, acésta e pururea nemica: ori au luptatu deputatii romani si din Transilvania, ori au luptatu numai deputatii romani din Ungari'a si din Banatu, — totu atát!

Esiste o solidaritate de interesé intre romanii Transilvaniei si romanii din Banatu si din Ungari'a, o solidaritate carea — in adevuru nu se baséza pe veri o lege positiva, dar — si are bazele cele mai naturali prin urmare celo mai tari, nu fictiune ci lucru realu, concretu: este natiunalitatea nóstra.

Romanii Transilvaniei nu potu avé suferintie; fora cá acéstea se nu le sentiésca totodata si romanii din Ungari'a si Banatu et vice versa. Astifelu e realitate; in fati'a careia nu ni e permis a ne amagi cu fictiuni. Acésta solidaritate a intereselu ne face se luptámu unii pentru alti ori am fi, ma si mai multu: face pe romanulu banatienu se dica: noi, candu

vorbesco de Transilvaneni; pe Transilvanénu se dica: noi, candu vorbesco de Crisiani sel.

Din asta solidaritate ar urmá ca si procedur'a nóstra se fie aceea-si si solidara, adeca ca romanii Trniei inca se intre in activitate candu intra fratii loru. Asié ar fi daca legea ar tratá de o potruva pe toti romanii din cóci si din cóto de Délulu - Mare. Fiindu inse cá legea face descliniure intre din cóci si din colo de Délu, trebuesce ca noi se luámu in consideratiune acésta descliniure importanta. Romaniloru din cóci de Délulu-Mare, legea li acórdá unu numeru marisioru (desí nu de ajunsu, dupa principiile fundamentale ale constitutiunei) de deputati, deci ei potu intrá, pe terenulu activitatii cá au cu ce intrá, desí putieni, dar incérea daca relele nóstre se potu delaturá pre asta cale. Romaniloru Transilvaniei legea nu li acórdá neci pe departe acelu numeru de deputati, deci ei nu potu intrá cáci n'au cu ce, si respective pre cati ii au, sunt de totu putienu pentru a representá o natiune mare.

Desí romanii din Ungari'a si din Banatu vor intrá in activitate, éra cei din Transilvania vor observá passivitatea, — adeca desí procedur'a nóstra nu va fi aceea-si, fiindu cá neci legea electorala neci dreptulu publicu nu sunt acele-si, totusi amendóue aste procedure au aceea-si tianta: salvarea intereselu nóstre comune si solidarie.

Tocm'a aste interese comune ni impunú dóue procedure va se dica: romanii Ungariei si ai Banatului tocm'a cas' ai Transilvaniei sunt interesati ca in Transilvania se se observe acum passivitatea, si éra si este interesulu nostru alu tuturora ca romanii din cóci de Délulu-Mare se mai continue activitate pana candu mai potu sperá intr'ins'a. Alta data am incercatu se demustrámu acésta asertiune, deci acum nu mai repetimú acele arguminte.

V. Cum ni se impare a fi mai bine!

Din cele premerse, bunulu cetoriu va fi preceptulu cá noi suntemu pentru o politica de passivitate in Transilvania, si acésta nu o recomandámu noi acú romaniloru Transilvaneni, cáci si-au recomandat'o si au inaugurat'o ei insisi, recunoscend'o de naturala situatiunei loru. Noi din parte-ne numai aprobámu si sustienemu passivitatea proclamata dejá de densii.

Dar nu se póte ca se simu aflatu de bine si se sustienemu passivitatea mai nainte d'a fi essaminatúdaca dens'a cuprinde caracteristicéle principali ale unei bune politici, adeca: 1, daca e naturala; 2, daca nu impune sarcine nesupportabile; 3, daca se póte se devina unanima séu macar aprópe de unanimitate, pentru ca astfelu din capulu locului de una parte se esprima o singura individualitate natiunala a romaniloru Trniei; éra de alta parte se aiba valórea unui factoru politicu?

Catu pentru caracteristic'a prima afirmámu cá passivitatea este naturala, si afirma-

tiunea nóstra o basámu pe cercustanti'a cá acea passivitate a purcesu chiar de la poporu, s'a manifestatu in mai multe locuri cam in acéla-si timpu, pururea in spontaneitate deplina.

Catu pentru sarcine, de acestea nu impune defelu, ori mai bine dicendu: se reducu pana a desparé cu totulu in fati'a aceluor sarcine mari ce le-ar impune activitatea si de cari vorbiramu mai sus, precum: renunciarea la drepturile avute, incuviintierea nedreptatiloru ce ni se facu sel.

Caracteristic'a a trei'a, adeca daca passivitatea póte se devina unanima, ni dá unu picu de cugetatu, si pentru ca se nu alergámu la teorfi si la combinatiuni, vom judecá din esperiintiele unui casu coneretu, de pre timpulu candu ungurii Transilvaniei sub Schmerling inaugurasera passivitatea la carea alérga acum romanii.

Pre unguri, sórtea cu forti'a si cu guvernulu i-au fostu privilegiatu de secle, astfelu in catu si-au potutu aduná capitale mari de poteri materiale, capitale de influentie pre tóte terenele si prin tóte regiunile incependu de la cele mai nalte pana la colibe, si-au potutu aduná capitale mari de intielegintia. In man'i'a tuturoru acestoru capitale, candu ungurii proclamara passivitatea fatia cu diet'a de la Sibiiu, n'o potura essecutá astu-felu in catu neci unu unguru se nu intre in acea dieta, cáci totu intrara cam 3—4 insi, de órace guvernulu stau la despusetiune multe medilóce de a duce pre cei ce se dau de dusi. Cu tóte acestea nu s'a disu neci odata neci de catra guvernú neci de catra alte natiuni cumca ungurii ar fi fostu reprezentati cáci nimene nu póte permito in seriositate cumca 3—4 insi ajungu a representá o natiune.

Ca se nu fimu optimisti, se presupunemu cá noi cei cu mai putienu stare materiala, mai putienu influentia si intieligintia mai putienu numerósa de catu a unguriloru, n'am poté essecutá passivitatea astu-felu in catu se nu aléga neci unu cercu romanu, ci ar intrá veri 2—3. Va dice cineva cá acesti 2—3 prodiu de la passivitate representa natiunea romana? Nu, precum n'au disu despre ungurii de la Sibiiu.

Prin acestea am voitu se dicemu cá passivitatea are si caracteristic'a a trei'a a unei bune politici, cáci póte deveni unanima, si tocm'a candu nu ni-ar succede acésta, se nu desperámu cáci o potemu apropiá de unanimitate, prin ce i conservámu calitatea de factoru politicu. Va se dica, daca cutare cercu romanu va alunecá se aléga deputatu, cerculu vecinu se nu se sparia cas' cum totulu ar fi perduu ci se remana constantu in passivitatea sa d'a nu alege defelu.

Anca mai multu de catu ataf'a: Ne magulesce speranti'a cá passivitatea se va poté essecutá la romanii Transilvaniei tocm'a in unanimitate, prin ce ar pune in unimire pe contrarii nostri politici. Basámu acésta spe-

inimpiná poetii romani in compunerea esametruului, va constá in delaturarea hiaturiloru. Tóte hiaturile nu le vor poté incungurá neci o data, celu putienu nu intr'o poesia mai mare. Dara pentru acea se se siléscá, a se forí barem de hiaturile cele mai grele, mai urite, mai nesuferibile, precum sunt acele ce se nascu din intalnirea aloru doi, a, a loru doi o, a loru doi u, a lui u si a guturalu (u), a lui a guturalu cu o, a lui a guturalu cu a primitivu, a lui i cu a, u, o si a guturalu.

Dóue medilóce avemu in limb'a romana pentru nemicirea hiaturiloru. Antaiu este apostrofarea uncia dintre vocalele, ce casiuéza hiatulu. Limb'a poporului romanu se sierbesce de mediloeulu acésta in estinderea cea mai mare; din caus'a acésta limb'a nóstra populara este mai dulce armoniósá, mai libera de cascaturí, de catu limb'a séu mai bine dicendu, de catu dialeptele literatiloru romani. Literatii nostri nu admitu apostrofari in scrierile loru, fiindu cá dicu, cumca poporulu de rondu le intrebuintiéza numai de *lene*. Da! si poporulu francesu, si scriitorii franci se siervescu de apostrofari din caus'a lenei. Si marele oratoru Demostene s'a servitu de apostrofari, nu pentru ca se delature cascaturele uricióse din cuventarile sale nemoritóre, ci pentru cá a fostu unu omu leniosu. Apói toti poetii clasici de la Omeru pana la Ovidiu au trebuitu se fie nisce ómeni lenesi ca nescé dervisi, cáci toti s'au nisuitu a departá cascaturele din poesiile loru.

Alu doilea mediloeu este contragerea a loru dóue vocale intr'unu diftongu, astfelu a lui e si a, e si i, o si i, u si i, a si i, i si i, a si u, u si a, e si o etc. Nu cumosec neci o limba carea s'ar bucurá de mediloeulu acésta intr'o mesura atatu de estinsa, ca limb'a romana. Facendu poetii nostri o intrebuintiare buna din aceste dóue inlesniri presentate chiar de insasi limb'a romana, vor reduce densii cascaturelé la o putienetate neinsemnata. Am indegetatu a nume cestiunea acésta a hiaturiloru, si-o voiu indegetá ori si candu mi se va dá ocaziune de a scrié ceva despre metric'a si poesi'a romana.

Asiu mai avé inca de adausu, cá esametruulu din limbele moderne diferesece de cel'a alu limbeloru antice prin aceea, cá admite *trochee* in locu de spondee nu numai in piciorulu alu 6., ci si in cele patru picióre de la inceputu, fiindu cá limbele moderne nu potu produce atate spondee, ca cele antice (gréca si latin'a). Caus'a din carea limbele moderne nu se potu mesurá cu limbele antice in privinti'a cantitatii silabeloru, mi-o rezervu spre desfasiurare pentru alta data. Deci form'a esametruului anticu este — caeteris paribus — acésta:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Éra a esametruului modernu acésta:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

V. Reproducemu unele esametre gresite

din fragmentulu cantului I. alu Iliadei lui Omeru tradusu in romanesce de D. C. Aristias. *)

Versu 7:

Si suveranulu barbatiloru Atridu, si divinu Achile, Mesur'a versului acestuia nu póte fi dupa noi alta, de catu urmatórea:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Versulu originalu grecescu este urmatoriulu: *Ἀτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.* Mesur'a lui:

— — — — —
— — — — —

In traducerea romana consta versulu din siepte picióre, prin urmare nu este esamtru; mai departe versulu tradusu n'are neci o cesura principala, pre candu originalulu possiede trei cesuri.

Versu 14:

Stem'a divin'a lui Hecebolu Apolonu, avendu elu in mana. Mesur'a este dupa noi urmatórea:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Originalulu este urmatoriulu: *στέμμα' ἔχων ἐν χειρῶν ἐχθρόλου Ἀπόλλωνος.* Mesur'a-i acésta:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

In traducerea romana aflámu éra si unu picioru mai multu de cum se cade, aflámu siepte picióre in locu de siese. Cuventulu *divin'* este unu adausu arbitriariu din partea traducatorului, cáci in originalu nu se afla-

Daca eliminámu din versu cuventulu *divinu*, indatu capetámu unu esamtru compusu dupa tóte regulele, precum:

Stem'a lui Hecebolu Apolonu avendu elu in mana.

Mesur'a si cesurele-i sunt:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Versu 21:

Respectandu pe Febu Apolonu Hecebolu, pe fiulu lui Jote. Mesur'a:

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Si versulu acésta consta din siepte picióre. Póte cá autorulu ilu, va fi mesurandu altmíntrea, dara measure-lu ori si cum, totu-si nu va poté scóte mai putienu, de siepte picióre. Astfelu de versuri se potu numí esametre.

Am mai poté reproduce din fragmentulu presente inca multe esametre defectuóse, inse spatiulu nu ni permite.

V. Bumbacu.

*) Vedi Atheneulu romanu, anulu I. Nr. 10 si 11. Martiu si Aprile 1867. Bucuresci.

